

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 14 maja 2025 r.

Poz. 4841

UCHWAŁA NR 6.88.2025 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W WARSZAWIE

z dnia 4 marca 2025 r.

w sprawie orzeczenia nieważności w części uchwały Nr X/69/2025 Rady Gminy Baranów z dnia 7 lutego 2025 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki takiej opłaty oraz ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego na nieruchomości albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe na terenie gminy Baranów, zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodziennymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, w części dotyczącej gospodarstw domowych w których mieszkańcy korzystają z karty dużej rodziny

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwala, co następuje:**

§ 1. Orzeka o nieważności w części uchwały Nr X/69/2025 Rady Gminy Baranów z dnia 7 lutego 2025 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki takiej opłaty oraz ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego na nieruchomości albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe na terenie gminy Baranów, zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodziennymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, w części dotyczącej gospodarstw domowych w których mieszkańcy korzystają z karty dużej rodziny, tj.

- 1) § 1 w zakresie wyrazów „lub ust. 2”, z powodu istotnego naruszenia art. 5 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 6k ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.);
- 2) § 7 i § 8, z powodu istotnego naruszenia art. 6k ust. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

§ 2. Na niniejszą uchwałę służy Gminie Baranów skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Uzasadnienie

W dniu 11 lutego 2025 r. wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie uchwała Nr X/69/2025 Rady Gminy Baranów z dnia 7 lutego 2025 r. w sprawie dokonania wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki takiej opłaty oraz ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego na nieruchomości albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe na terenie gminy Baranów, zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy, w części dotyczącej gospodarstw domowych w których mieszkańcy korzystają z karty dużej rodziny.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, ww. uchwała podlega nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie ustaliło i zważyło, co następuje.

W § 1 badanej uchwały Rada Gminy Baranów postanowiła, cyt. „Dokonuje się wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w taki sposób, że w przypadku nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej w § 2 ust. 1 lub ust. 2”.

W § 2 ust. 1 badanej uchwały ustalono miesięczną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny, natomiast w § 2 ust. 2 badanej uchwały określono podwyższoną stawkę opłaty w sytuacji, gdy właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Zdaniem Kolegium Izby wskazanie w § 1 zapisu, cyt. „lub ust. 2” może sugerować możliwość zastosowania przez właściciela nieruchomości stawki opłaty podwyższonej, jeżeli nie będzie wypełniał obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny. Kolegium Izby wskazuje, że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zmienionym przez art. 1 pkt 6 lit. „a” tiret drugie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. poz. 1579 z późn. zm.), właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła zatem obowiązek zbierania odpadów w sposób selektywny i odebrała tym samym właścicielom nieruchomości i podmiotom z nimi ustawowo zrównanym prawo decydowania o sposobie gromadzenia odpadów na nieruchomościach w sposób selektywny (segregowany) lub nieselektywny (zmieszany). Mając powyższe na uwadze, właściciel nieruchomości, składając deklarację o wysokości opłaty, może zastosować jedynie stawkę podstawową opłaty, tj. w opisywanym przypadku stawkę wskazaną w § 2 ust. 1 badanej uchwały. Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami w sytuacji, w której właściciel nieruchomości nie wypełni obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych określi, w drodze decyzji wójt gminy, zgodnie z przepisami art. 6ka ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w myśl których wójt określa, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za miesiąc lub miesiące, a w przypadku nieruchomości, o których mowa w art. 6j ust. 3b, za rok, w których nie dopełniono obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, stosując wysokość stawki opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 6k ust. 3 ustawy. Zgodnie z art. 6k ust. 3 ustawy, rada gminy określi stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej przez radę gminy odpowiednio na podstawie ust. 1 albo w art. 6j ust. 3b.

Zdaniem Kolegium Izby treść § 1 w zakresie wyrazów „lub ust. 2” istotnie narusza art. 5 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 6k ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W dalszej kolejności, Kolegium Izby wskazuje na § 7 badanej uchwały, w którym Rada Gminy Baranów postanowiła, cyt. „Zwalnia się w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części dotyczącej gospodarstw domowych w których mieszkańcy korzystają z Karty Dużej Rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2023r. poz. 2424)”. Natomiast § 8 otrzymał brzmienie, cyt. „Ustala się częściowe zwolnienie z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, o których mowa w § 7 w wysokości 5% od obowiązującej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób selektywny.”.

Przepis art. 6k ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stanowi upoważnienie dla rady gminy do zwolnienia w całości bądź w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi m.in. rodzin wielodzietnych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r. poz. 2424).

W myśl art. 4 ustawy o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512), przez rodzinę wielodzietną rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Natomiast zgodnie z art. 2 tej ustawy karta jest środkiem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej i poświadczającym jego prawo do uprawnień ustalonych w trybie określonym w ustawie o Karcie Dużej Rodziny lub przyznanych na podstawie odrębnych przepisów. Prawo do jej posiadania przysługuje tylko członkowi rodziny wielodzietnej, kartę wydaje się na wniosek (art. 10 ust. 1 tej ustawy), do którego przedstawia się oświadczenia oraz dokumenty szczegółowo wskazane w art. 10 ust. 4 i 5 przywołanej ustawy.

W ocenie Kolegium Izby, regulacje § 7 i konsekwentnie § 8 badanej uchwały, wykraczają poza delegację ustawową i są podjęte w tym zakresie bez podstawy prawnej. Stanowią bowiem pozaustawowy warunek uzyskania zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w postaci posiadania karty dużej rodziny dla rodzin wielodzietnych.

Jak już wyżej podniesiono, przepis art. 6k ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stanowi upoważnienie dla rady gminy do zwolnienia w całości bądź w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi m.in. rodzin wielodzietnych określonych w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, a nie dla rodzin posiadających kartę dużej rodziny.

Rada Gminy Baranów, uchwalając powyższy zapis, w sposób istotny naruszyła art. 6k ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Ma ona bowiem charakter normatywny i generalny oraz adresowana jest do bliżej nieokreślonego kręgu podmiotów. W orzecznictwie sądów administracyjnych ugruntowany jest pogląd, że uchwała stanowiąca akt prawa miejscowego, winna być tak zredagowana, aby dla każdego adresata była zrozumiała, a zawarte w niej regulacje winny być sformułowane w sposób czytelny, jasny i nie budzący żadnych wątpliwości (tak: wyrok NSA (do 2003.12.31) w Gdańsku z dnia 6 czerwca 1995 r. SA/Gd 2949/94, wyrok WSA w Gdańsku z 26 lutego 2020 r. I SA/Gd 6/20, wyrok WSA w Poznaniu z 9 grudnia 2020 r. IV SA/Po 1248/20).

W tym stanie faktycznym i prawnym Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie postanowiło, jak w sentencji uchwały.

Przewodniczący
Wojciech Tarnowski